

КРИВИЧЕН ЗАКОН

1. Кога обвинет ќе лиши од живот две лица тогаш правилна правна квалификација за стореното дејствие на извршување е дека обвинетиот сторил едно кривично дело “Убиство“ од чл.123 ст.3 од КЗ.

Од образложението:

Основниот суд со пресуда обвинетиот го огласил за виновен за сторени две кривични дела Убиство по чл.123 ст.1, а казнив по ст.3 од КЗ и за двете кривични дела му утврдил казна затвор во траење од по 6 години и го осудил на единствена казна затвор во траење од 10 години.

По повод жалбата изјавена од ОЈО и обвинетиот Апелациониот суд по службена должност ја укина пресудата и го врати предметот на првостепениот суд на повторно разгледување и одлучување.

Јасна е одредбата од чл.123 ст.1 од КЗ во која е наведено дека: “тој што друг ќе лиши од живот ќе се казни со затвор најмалку 5 години“ што несомнено укажува дека оваа одредба се однесува на лишување од живот само на едно лице. Во кривичното дело од чл.123 ст.3 од КЗ е децидно наведено дека “со затвор од најмалку 10 години или со доживотен затвор ќе се казни тој што со умисла ќе лиши од живот две или повеќе лица, за кој предходно не му било судено освен ако не се работи за кривични дела од чл.9 ст.3, чл. 10 ст.3 и членовите 124, 125 и чл.127 од КЗ“. По мислење на овој суд при постоење на чл.123 ст.3 од КЗ која одредба ги опфаќа во целина дејствијата на обвинетиот кој што сторил две убиства за кое што не му е судено погрешно е дејствието на обвинетиот да се подведува под сторени две кривични дела од чл.123 ст.1 од КЗ и за истите да се одмерува посебно казна и со примена на чл.44 за стек на кривични дела да се одмерува единствена казна затвор.

(КЖ-524/15 на Апелационен суд Штип)

2. За да се утврди дека сторителот е пресметлив не е доволно да се утврди дека бил свесен за последиците од сторувањето на кривичното дело туку е неопходно потребно да се утврди и дали обвинетиот можел да управува со своите постапки во време на сторување на делото.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда обвинетиот го огласил за виновен за сторени две кривични дела Убиство по чл.123 ст.1 в.в.со чл.19 од КЗ, а казниво по ст.3 од КЗ и му утврдил за двете кривични дела казна затвор во траење од по 6 години и го осудил на единствена казна затвор во траење од 10 години.

Одлучувајќи по жалбата на обвинетиот пресудата е укината и вратена на повторно одлучување.

Од извршенуот увид во списите од предметот, односно

Психилошкиот наод и мислење за осомничениот се утврдува дека тој бил во душевна растроеност (параноидни идеи исклучиво насочени кон неговата сопруга), но бил свесен за последиците кои ќе произлезат од сторувањето на кривичното дело.

Наодот даден од страна на Вештото лице – психолог и невропсихијатар не даваат одговор на клучното прашање дали обвинетиот во времето на извршувањето на кривичното дело, можел да управува со своите постапки поради утврдената негова душевна растроеност. Ваквите факти се релевантни за утврдување на кривична одговорност кај сторителот кои воопшто не се утврдени од страна на првостепениот суд, а кои директно влијаат врз утврдувањето на неговата пресметливост односно степенот на неговата пресметливост.

За овие одлучувачки факти односно дали обвинетиот делото го сторил умислено, односно дали во времето на извршувањето на кривичното дело можел да управува со своите постапки, првостепениот суд не дал причини бидејќи истите ги немаат дадено и вештите лица во своите вештачења.

Пресметливоста како правен институт конкретно е определена во чл.12 од КЗ каде што за да еден сторител на кривично дело се прогласи за пресметлив е потребно судот да утврди два независни услови, а тоа е обвинетиот во времето на сторувањето да го сваќа значењето на своето дело и да управува со своите постапки.

Во конкретниот предмет вештите лица неспорно утврдиле дека обвинетиот делото го сторил во состојба на душевна растроеност, но дека бил свесен за последиците од сторувањето на делото. Во текот на постапката не е утврден вториот услов, а тоа е дали обвинетиот бил способен да управува со своите постапки при констатирана душевна растроеност.

(КЖ-524/15 на Апелационен суд Штип)

3. При примената на одредбата од чл.45 од КЗ - институтот продолжено кривично дело не може да се прави правна конструкција во смисла на тоа да се врши збир на вредноста на противправната имотна корист како резултат на противправните дејствија од повеќе години туку треба да се има во предвид вредноста на противправната имотна корист како резултат на противправни дејствија остварени во текот на една година.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда обвинетиот го огласил за виновен за продолжено кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.4 в.в.со ст.3 и ст..1 и в.в.со чл.45 од КЗ и го осудил на казна затвор во траење од 1 година.

Со обжалената пресуда обвинетиот е осуден за дејствија превземени во повеќе години и противправната имотна корист по наведените години со конкретната пресуда збирно е утврдена како значителна имотна корист.

Одлучувајќи по жалбата на обвинетиот судот во делот за правната квалификација по службена должност пресудата ја преиначи.

Имајќи во предвид дека продолженото кривично дело во својата суштина ги има посебните дејствија на извршување по години не може да стане збор за тоа дека противправната имотна корист може да се изрази како збирно утврдена имотна корист и на тој начин да се изврши правната квалификација на кривичното дело. Правната квалификација на продолженото кривично дело произлегува од секое поединечно дејствие и неговата вредност, при што се зема во предвид најтешкото, од кое зависи каква ќе биде правната квалификација на продолженото кривично дело. Имајќи го во предвид чл.122 ст.34 од КЗ гледано по години секоја поединечно прибавена имотна корист е поголем од 5 просечни месечни плати во времето на извршување на делото, но очигледно не одговара на 50 просечни месечни плати исплатени во РМ во времето на извршување на делото.

Овој суд е на мислење дека обвинетиот сторил кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.3 в.в.со ст.1 и в.в.со чл.45 од КЗ во која насока и пресудата е преиначена.

(КЖ-184/13 на Апелационен суд Штип)

4. Кривичното гонење не може да се превземе кога ќе поминат потребните години за апсолутна застареност од извршување за посебните дејствија кои се во склоп на едно продолжено кривично дело.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда обвинетиот го огласил за виновен за продолжено кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.4 в.в.со ст.2 и ст.1 и в.в.со чл.45 од КЗ и го осудил на казна затвор во траење од 1 година.

Правниот институт застареност е регулиран во чл.108 ст.6 од КЗ кој гласи: “застареноста на кривичното гонење настапува во секој случај кога ќе помине двапати онолку време колку што спред законот се бара за застареност на кривичното гонење“. За продолженото кривично дело за кое што е обвинет обвинетиот апсолутен рок за застареност е 10 години од причини што за кривичното дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.4 в.в.со ст.2 и ст.1 и в.в.со чл.45 од КЗ е предвидена казна до 5 години.

Со оглед дека дејствија на извршување на обвинетиот е дека со изготвените и потпишани фалсификувани налози за подигање на парични средства подигал парични средства кои ги присвоил за себе во повеќе години, од датата на сторување на некои од посебните дејствија кои го чинат продолженото кривично дело, до денот на конечното одлучување има поминато повеќе од 10 години и во конкретниот случај за овие дејствија е настапена апсолутна застареност на кривичното гонење.

За секое посебно дејствие на извршување кое е во склоп на продолженото кривично дело посебно се утврдува застареноста и при утврдување на апсолутна застареност за кривично гонење на некој од дејствијата кој се во склоп на продолжено кривично дело во пресудата се констатира дека настапила апсолутна застареност.

(КЖ-184/13 на Апелационен суд Штип)

5. За да постои кривичното дело Кражба на електрична енергија, топлинска енергија и природен гас од чл.235-а од КЗ потребно е да биде утврдено неовластено да се користи електрична енергија со намера да се прибави против правна имотна корист. Елементот на противправна имотна корист ќе се смета за утврден ако во пресудата се наведени количините на потрошена електрична енергија која што е неовластено користена.

Од образложението:

Основниот суд со побиваната пресуда, двајца обвинети ги огласил за виновни за сторено кривично дело „Кражба на електрична енергија, топлинска енергија или природен гас“ од чл.235-а ст.1 в.в. со чл.22 од КЗ, за кое, првообвинетата ја осудил на казна затвор во траење од 3 (три) месеци, која нема да се изврши доколку обвинетата во временски период од 1 (една) година по правосилноста на пресудата да не стори ново кривично дело, како главна казна и парична казна во износ од 6.000,00 денари, како споредна казна. Второобвинетиот го осудил на казна затвор во времетраење од 3 (три) месеци, како главна казна и парична казна во износ од 15.000,00 денари, како споредна казна.

По повод поднесената жалба изјавена од обвинетите, а по службена должност пресудата на Основниот суд, Апелациониот суд Штип пресудата ја укина и врати на првостепениот суд на повторно разгледување и одлучување.

Во изреката на пресудата во дејствието на извршување е наведено дека во текот на месец Октомври 2013 година како и од 09.10.2013 година до 17.03.2014 година неовластено, директно со кабел од бандера се приклучиле на електродистрибутивната мрежа без согласност на операторот на дистрибутивниот систем – оштетената ЕВН Македонија, при што превзеле нерегистрирана електрична енергија со намера противправно да ја присвојат

Од вака дадената изрека не може да се утврди колкава противправна имотна корист се стекнале обвинетите, а тоа претставува клучен елемент на ова кривично дело како основ на кривичната одговорност на обвинетите. Износот на прибавената противправна имотна корист како елемент на кривичното дело е потребно да биде утврдено во текот на првостепената постапка без кој што елемент не може да се утврди кривична одговорност на обвинетите. Дејствието на извршување на ова кривично дело е описно дадено во кое што се наведени како дејствија приклучување, превземање, отстранување или на друг начин неовластено користење електрична енергија за да се прибави противправна имотна корист. Сите погоре наведени дејствија треба да бидат потврдени со утврдување на количината на противправната имотна корист која што е прибавена со предходно наведените различни дејствија на извршување.

(КЖ-316/15 на Апелационен суд Штип)

6. По мислење на овој суд не може да постои стек на кривичните дела „Силување“ од чл.186 ст.1 од КЗ и „Родосквернавање“ од чл.194 ст.2, в.в. со ст.1 од КЗ, бидејќи објект на заштита на кривичното дело од чл.194 ст.2, в.в. со ст.1 од КЗ е дете кое не наполнило 14 години.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда обвинетиот го огласил за виновен за кривични дела во стек „Родосквернавање“ по чл.194 ст.2, в.в со ст.1 од КЗ и „Силување“ по чл.186 ст.1 од КЗ, па за кривичното дело „Родосквернавање“ од чл.194 ст.2, в.в. со ст.1 од КЗ му утврдил казна затвор во траење од 15 години, а за кривичното дело „Силување“ од чл.186 ст.1 од КЗ му утврдил казна затвор во траење од 6 години. Согласно чл.44 ст.1 и ст.2 т.2 од КЗ обвинетиот за двете кривични дела го осудил на единствена казна затвор во траење од 19 години.

Од првостепената пресуда останал незадоволен бранителот на обвинетиот и во навремен законски рок изјавил жалба со која пресудата ја напаѓа поради суштествена повреда на ЗКП, повреда на Кривичниот законик и поради одлуката за казната.

Со оглед на тоа дека обвинетиот ја призна вината согласно чл.381 ст.3 од ЗКП, првостепениот суд донел решение да се изведат само докази кои што се однесуваат на одлуката за кривичната санкција, па врз основа на тоа на утврдената фактичка состојба за наведените дејствија во изреката на пресудата, обвинетиот го огласил за виновен согласно поднесеното обвинение да сторил кривични дела во стек „Родосквернавање“ од чл.194 ст.2, в.в. со ст.1 од КЗ и „Силување“ од чл.186 ст.1 од КЗ.

Меѓутоа, во конкретниот случај по наоѓање на овој суд првостепениот суд погрешно ги применил одредбите од Законот за кривичната постапка, поточно чл.398 ст.2 од ЗКП, а исто така погрешно го применил Кривичниот законик, кога ја прифатил правната квалификација на овластениот тужител и кога обвинетиот го огласил за виновен за двете кривични дела кои му биле ставени на товар на обвинетиот со поднесеното обвинение.

Имено, кривичното дело „Силување“ од чл.186 ст.1 од КЗ, може да биде извршено врз секое лице кое наполнило 14 години. Лицата кои не наполниле 14 години во кривично-правна смисла се заштитени со кривичното дело „Полов напад врз дете кое не наполнило 14 години“ од чл.188 од КЗ. Имено, имајќи ја во предвид оваа категорија на деца, во смисла на нивната мала возраст, незрелост, неспособност да формираат волја за нивната полова слобода и морал, неспособност за пружање на отпор, како и фактот дека законодавецот за заштита на децата кои не наполниле 14 години пропишал-предвидел посебно кривично дело во чл.188 од КЗ, повеќе од очигледно е дека стек помеѓу кривичните дела „Силување“ од чл.186 ст.1 од КЗ и „Родосквернавање“ од чл.194 ст.2, в.в. со ст.1 од КЗ, е невозможен во услови кога оштетена е дете кое не наполнило 14 години. Лицата кои не наполниле 14 години возраст, а се крвни сродници во права линија или брат, односно сестра со сторителот на сексуалниот деликт се заштитени со кривичното дело „Родосквернавање“ од чл.194 ст.2, в.в. со ст.1 од КЗ. Оштетената е ќерка на обвинетиот, во моментот на извршувањето на кривичното дело била

на возраст од 13 години, односно не наполнила 14 години, поради што погрешно првостепениот суд ја прифатил правната квалификација за кривично дело “Силување” за кое дело обвинетиот е огласен за виновен.

Во конкретниот случај кривичното дело “Родосквернавање” од чл.194 ст.2, в.в. со ст.1 од КЗ, а кое дело му се става на товар на обвинетиот и за кое дело правилно е огласен за виновен, претставува специјален облик на кривично дело “Полов напад врз дете кое не наполнило 14 години” од чл.188 од КЗ, односно специјалноста се состои во тоа што жртвата не само што нема наполнето 14 години, туку станува збор за оштетен кој што е во роднинска врска со обвинетиот во права линија, односно во конкретниот случај оштетената му е ќерка на обвинетиот.

Преиначувајќи ја побиваната пресуда во делот на правната квалификација и утврдувајќи дека обвинетиот со опишаните дејствија во изреката на првостепената пресуда сторил кривично дело од чл.194 ст.2, в.в. со ст.1 од КЗ, овој суд за стореното кривично дело го осуди обвинетиот на казна затвор во траење од 15 години и притоа ги имаше во предвид и ги ценеше како олеснувачките, така и отежнувачките околности утврдени од страна на првостепениот суд.

(КЖ-231/15 на Апелационен суд Штип)

7. Обврската за примена на поблаг закон важи за редовните истанци на кривичната постапка. По правосилноста на пресудата како што е во овој случај е донесен закон што е поблаг за сторителот и тоа чл.35 од КЗ (Сл.Весник 27/14), но тој факт сам по себе е без влијание врз правосилните пресуди кои станале правосилни пред стапување во сила на наведената измена на КЗ. Поинаква би била ситуацијата ако по повод на некој вонреден правен лек пресудата се укине. Во тој случај при повторното судење исто така би било задолжително примената на поблагот закон.

Од образложението:

Основниот суд со обжаленото решение барањето за изрекување единствена казна затвор поднесено од осудениот по правосилната пресуда на Основен суд со која му е изречена единствена казна затвор во траење од 15 години и пресуда на Основен суд, со која е огласен за виновен за кривично дело Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од чл.215 ст.1 в.в.со чл.45 од КЗ и му е изречена казна затвор во траење од 8 - осум години, го одбил како неосновано.

Против првостепеното решение жалба во навремен законски рок изјавил осудениот жалба со која решението го напаѓа не наведувајќи жалбени основи, а од содржината на образложението се заклучува решението се напаѓа поради повреда на материјалниот закон на негова штета.

Првостепениот суд неспорно утврдил дека осудениот во текот на издржувањето на изречената единствена казна затвор во траење од 15 години изречена со пресуда на Основниот суд сторил ново продолжено

кривично дело “Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори“ од чл.215 ст.1 в.в. со чл.45 од КЗ, за кое со пресуда на Основен суд а потврдена со пресуда на Апелациониот суд во Штип му е изречена казна затвор во траење од 8 години.

Не постојат законски услови за изрекување на единствена казна затвор, посебно имајќи го предвид фактот да веќе издржаната казна затвор во траење од 10 години воопшто не влијаела на осудениот во смисла на негова ресоцијализација, па од овие причини првостепениот суд правилно одлучил кога барањето на осудениот го одбил како неосновано, односно судот го применил чл.46 ст.2 од КЗ, бидејќи со примената на одредбата од чл.44 од КЗ не би можела да се оствари целта на казнувањето.

Неосновани се жалбените наводи дека со донесената одлука првостепениот суд сторил повреда на чл.3 од КЗ, затоа што према обвинетиот задолжително треба да биде применет поблагиот закон доколку во законот некој член претрпи измени еднаш или повеќе пати. Обврската за примена на поблаг закон важи за редовните истанци на кривичната постапка. По правосилноста на пресудата како што е во овој случај е донесен закон што е поблаг за сторителот и тоа чл.35 од КЗ (Сл.Весник 27/14), но тој факт сам по себе е без влијание врз правосилните пресуди кои станале правосилни пред стапување во сила на наведената измена на КЗ. Поинаква би била ситуацијата ако по повод на некој вонреден правен лек пресудата се укине. Во тој случај при повторното судење исто така би било задолжително примената на поблагиот закон.

Новиот поблаг закон нема релевантно дејство во постапката за вонредениот правен лек повторување на кривичната постапка од чл.389 ст.1 т.1 од ЗКП и примената на одредбите за одмерување на казна на осудено лице од чл.46 ст.2 од КЗ од кои причини првостепеното решение е потврдено од Апелациониот суд.

(КСЖ-51/14 на Апелационен суд Штип)

8. За постоењето на кривичното дело “Загрозување на сигурноста“ од чл.144 ст.1 од КЗ нужно е потребно да се утврди субјективниот елемент кај оштетениот дали истиот се почувствувал загрозоено од упатените закани. Дејствијата превеземени од оштетениот веднаш после упатените закани укажуваат дали истиот се почувствувал загрозоено.

Основниот суд со обжалената пресуда обвинетите согласно чл.403 ст.1 т.1 од ЗКП ги ослободил од обвинение за кривично дело Загрозување на сигурноста од чл.144 ст.1 од КЗ а за второобвинетиот в.в. со чл. 22 од КЗ, бидејќи за делото зе кое се обвинуваат не е кривично дело според законот.

Против првостепената пресуда жалба во навремен законски рок изјавиле приватните тужители.

Правилно првостепениот суд наведува дека ваквите зборови и да биле изречени од обвинетиот кон тужителот тужителот децидно одговорил дека истиот не се уплашил од зборовите кажани од

обвинетиот према него туку се уплашил од тепачката, сепак зборовите кои претходеа на тепачката, како претходен стадиум ја изгубиле егизстенцијата, од причина што истите преминале во фаза на тепачка и телесно повредување, а во конкретниот случај тужителите со ниту еден доказ пред првостепениот суд не докажале дека се задобиле со телесни повреди.

Во конкретниот случај овој суд цени дека од изведените докази, како вербални така и материјални не може да се тврди дека тужителите се уплашиле или пак се почувствувале загрозено, што значи дека заканата не била подобна кај нив да предизвика чувство на загрозување, несигурност и страв, а истите одговориле на начин што се степале со обвинетите, на која тепачка интервенирале службените лица, за кое нешто и на двете страни им било поднесено барање за поведување на прекршочна постапка, за сторен прекршок од чл.11 ст.3 в.в. со ст.1 од ЗППЈРМ.

Под претпоставка да приватните тужители се почувствувале загрозени, тие би се повлекле и немале да превземаат никакви дејствија, а во конкретниот случај со сигурност се утврдува дека одговориле на начин што меѓусебно се степале со обвинетите.

Поради сето изнесено во побиваната пресуда, а и погоре изнесеното овој суд утврдува дека правилно првостепениот суд утврдил дека делото за кое се обвинуваат обвинетите не е кривично дело според законот.

(КЖ-329/15 на Апелационен суд Штип)

9. Обвинетото правно лице кое во време на сторувањето на кривично дело било во ликвидација и со кривичното дело не е нанесена значителна штета на друг ниту пак правното лице се стекнало со значителна корист не подлежи на кривична одговорност.

Од образложението:

Основниот суд со побиваната пресуда обвинетите и обвинетото правно лице ги огласил за виновни и тоа: првообвинетиот за кривично дело „Криумчарење“ од чл.278 ст.1 од КЗ, за кое го казнил на парична казна од 150 дневни глоби, висината на една дневна глоба ја одредил на 10 евра, во денарска противвредност од 615,00 денари, сметано по среден курс на НБ на РМ од 61,50 денари за едно евро, износот на паричната казна изнесува 92.250,00 денари, а второобвинетата за кривично дело „Прикривање на стоки кои се предмет на криумчарење и царинска измама“ од чл.278-б ст.1 од КЗ, за кое ја казнил на парична казна од 50 дневни глоби, висината на една дневна глоба ја одредил на 10 евра, во денарска противвредност од 615,00 денари, сметано по среден курс на НБ на РМ од 61,50 денари за едно евро, износот на паричната казна изнесува 30.750,00 денари.

Од ваквата пресуда останал незадоволен Основниот јавен обвинител од Струмица, кој поднел навремена жалба, со која пресудата ја напаѓа поради одлуката за кривичната санкција, со предлог жалбата да се уважи, обжалената пресуда да се преиначи во поглед на одлуката

за казната и на обвинетите да им се изрече построга казна согласно Законот.

Испитувајќи ја обжалената пресуда согласно чл.367 ст.1 од ЗКП овој суд утврди дека на штета на обвинетото правно лице е повреден Кривичниот Законик. Изведените докази, а и како што е утврдено во личните податоци на обвинетото правно лице јасно укажуваат на тоа дека обвинетото правно лице е во ликвидација. Со решение на Основниот суд по предлог од Централниот регистар на РМ за назначување на ликвидар на ова друштво, бидејќи истото три години по ред не доставило завршна сметка бил назначен обвинетиот. Обвинетото правно лице со поднесениот обвинителен акт се товари дека кривичното дело го има сторено во текот на 2012 год. и тоа дека со стореното кривично дело избегнал плаќање на царински давачки, внесувајќи стока од поголема вредност во износ од 104.780,00 денари.

Во чл.28-в ст.1 од КЗ е предвидено: „правното лице што е во стечај е одговорно за кривичното дело сторено до донесување на решение за отварање на стечајна постапка под условите од чл.28-а на овој законик, ако со делото е стекната за него значителна имотна корист или на друг му е нанесена значителна штета“. Од решението на Основен суд обвинетото правно лице е во ликвидација уште од 2009 год., а кривичното дело е сторено во месец Ноември 2012 год., што значи дека правното лице било во ликвидација пред сторувањето на кривичното дело, а од друга страна согласно чл.28-в ст.1 од КЗ во конкретниот случај не е нанесена значителна штета на друг, ниту пак правното лице се стекнало со значителна имотна корист. Оттука произлегува дека не се исполнети условите за постоење на кривична одговорност на страната на обвинетото правно лице.

Поради овие причини овој суд по повод жалбата на Основниот јавен обвинител од Струмица, а по службена докљност, по правилна примена на законот, ја преиначи обжалената пресуда само во делот на обвинетото правно лице и на правилно и целосно утврдената фактичка состојба, обвинетото правно лице согласно чл.342 ст.1 т.2 од ЗКП го ослободи од кривична одговорност, бидејќи има околности што ја исклучуваат кривичната одговорност, а врз основа на чл.28-в од КЗ.

(КЖ-501/14 на Апелационен суд Штип)

10. Биротехничките производи - петарди се експлозивни материи и нивното набавување и држење е забрането.

Набавување и држење на 1117 броја петарди - експлозивни материи претставува кривично дело од чл.396 ст.2 в.в.со ст.1 од КЗ.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда од обвинетиот од го огласил за виновен за кривично дело Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материи по чл 396 ст.1 од КЗ и му изрекол условна осуда со која му утврдил казна затвор во траење од 1 година која нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 2 години не стори ново кривично дело.

Против првостепената пресуда жалба во навремен законски рок

изјавил Основниот јавен обвинител со која пресудата ја напаѓа поради суштествена повреда на одредбите од кривичната постапка, поради повреда на КЗ и погрешна примена на материјалното право.

Имено врз основа на утврдената фактичка состојба од изведените докази судот при правната оценка на делото, првостепениот суд смета дека во дејствијата на обвинетиот се содржани битните елементи на кривичното дело Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји по чл 396 ст.1 од КЗ, а не како што е во обвинението дека е сторено кривично дело Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји“ од чл.396 ст.2 од КЗ

Во конкретниот кривичниот правен настан дејствието на извршување на кривичното дело е реализирано кога обвинетиот неовластено набавил и држел 1117 броја петарди експлозивни материји кои на граѓаните им се забранети и со тоа во неговото дејствување во критичното време и на критичното место биле исполнети законските обележја на потешкиот облик на кривичното дело “Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји“ од чл.396 ст.2 од КЗ, а не кривичното дело од чл.396 ст.1 од КЗ. Според овој суд неосновано се врши поделба на дејствието набавил и држел бидејќи за да ги држи обвинетиот мора да ги набавил и тоа во конкретниот случај и набавката и држењето се забранети. Од наведените причини првостепената пресуда беше укината и предметот вратен на повторно разгледување и одлучување.

ЗАКОН ЗА КРИВИЧНА ПОСТАПКА

1. Судот може да одлучи повторно да ја отвори расправата единствено при потреба да се определи супер вештачење или разјаснување на одделни прашања кои се однесуваат на веќе изведени докази но не и за да бидат изведувани нови докази предложени од странките дополнително по завршување на расправата

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда обвинетиот го огласил за виновен за кривично дело Поднесување лажни докази по чл 366-а ст.1 од КЗ го осудил на казна затвор во траење од 1 година која казна да се изврши веднаш по правосилноста на пресудата.

Против првостепената пресуда жалба во навремен законски рок изјавил обвинетиот преку својот бранител со која пресудата ја напаѓа поради суштествена повреда на одредбите од кривичната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и поради повреда на КЗ.

Првостепениот суд погрешил кога повторно отворил расправа, а при тоа не утврдил дека е потребно да се определи супер вештачење или разјаснување на одделни прашања кои се однесуваат на веќе изведени докази затоа што првостепениот суд не може да изведува докази кои не се предложени од странките, а тоа е возможно само во еден случај предвидено во чл.394 ст.2 од ЗКП каде е истакнато дека: заради одстранување на противречностите во наодите и мислењата на вешти или стручни лица, судот по предлог на странките или службена должност може да определи супер вештачење.

Во конкретниот случај првостепениот суд повторно ја отворил главната расправа без да определи од кои причини, а на отворената главна расправа прифатил да се изведе нов доказ предложен од странките кое што постапување на првостепениот суд е незаконито и недозволиво и истото директно влијае врз правилното одлучување, т.е. донесува на правилна и законита одлука поради што истата беше укината и вратена на повторно разгледување и одлучување.

(КЖ-552/15 на Апелационен суд Штип)

2. Кај кривичните дела кои можат да бидат сторени со умисла или небрежност при призанието на вина задолжително треба да биде дадено признание и за субјективниот елемент на кривичното дело односно дали обвинетиот сакал или се согласил со последиците од сторувањето на кривичното дело или бил свесен дека може да настапи штетна последица но лекомислено сметал дека ќе ја спречи и нема да настапи, а бил должен и можел да биде свесен за можноста од настапување на штетна последица.

Од образложението:

Основен суд со пресуда обвинетиот го огласил за виновен за сторени две кривични дела Убиство по чл.123 ст.1 од КЗ и му утврдил за двете кривични дела казна затвор во траење од по 6 години и го осудил на единствена казна затвор во траење од 10 години.

Одлучувајќи по жалбите на Основниот јавен обвинител и обвинетиот Апелациониот суд со решение ги уважи и одлуката на првостепениот суд ја укина и врати на повторно разгледување и одлучување.

Првостепениот суд погрешил кога исказот на обвинетиот го прифатил како признание на вина, а обвинетиот во признанието на вина навел дека немал намера да го стори делото и тоа го сторил во момент кога изгубил свест. Ваквиот исказ на обвинетиот не може да се подведе под признание на вина за кривично дело сторено со умисла како што било наведено во обвинението. Посебно имајќи во предвид дека кривичното дело Убиство од чл.123 ст.1 од КЗ има свој квалификувани и привилигирани облици во зависност од степенот и видот на вина. Во таков случај првостепениот суд требало да продолжи со постапката и изведување на докази како да нема признание на вина и во една контрадикторна постапка да го утврди субјективниот елемент на кривичното дело од причини што судот не е врзан со правната квалификација дадена од подносителот на обвинението.

(КЖ-524/15 на Апелационен суд Штип)

3. Не е сторена повреда на Законот за кривична постапка од чл.415 ст.1 т.9 од ЗКП дека е пречекорено обвинението со тоа што е извршена правна преквалификација на сторено кривично дело како во обвинението Убиство од чл.123 ст.1 од КЗ во кривично дело од чл.131 ст.3 в.в.со чл.23 ст.1 од КЗ. Преквалификацијата во полесно кривично дело не значи дека судот постапувал за кривично дело за кое што нема обвинение.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда обвинетите ги огласил за виновни и тоа: првообвинетиот за кривично дело “Убиство” од чл.123 ст.2 т.5, в.в. со чл.19 од КЗ, а второобвинетиот за кривично дело “Тешка телесна повреда” од чл.131 ст.3, в.в. со чл.23 ст.1 од КЗ, за кое ги осудил и тоа: првообвинетиот на казна затвор во траење од 12 години, а второобвинетиот на казна затвор во траење од 8 години.

Од првостепената пресуда останале незадоволни обвинетите и ОЈО, кој во навремен законски рок изјавиле жалба со која пресудата се побиваат поради погрешно утврдена фактичка состојба и поради одлуката за кривичната санкција.

Одлучувајќи по жалбите второстепениот суд по повод жалбите, а по службена должност пресудата на Основниот суд ја преиначил само по однос на правната квалификација на кривичното дело сторено од страна на првообвинетиот така што истиот со дејствијата опишани во изреката на првостепената пресуда сторил кривично дело “Убиство” од чл.123 ст.1 в.в.со чл.19 од КЗ.

При утврдена фактичка состојба во која што неспорно е утврдено дека намерата на второобвинетиот - нарачателот не била да првообвинетиот го лиши од живот оштетениот туку само да го тешко повреди (да го унакази), произлегува дека второобвинетиот не го поттикнал првообвинетиот да го убие оштетениот поради што согласно чл.25 ст.1 од КЗ поттикнувачот е кривично одговорен во границите на својата умисла. Во услови кога поттикнувачот е утврдено дека го поттикнал второобвинетиот да стори "Тешка телесна повреда" од чл.131 ст.3 в.в.со чл.23 од КЗ, а тој превзел дејствија утврдени дека во себе ги содржат елементите на кривичното дело Убиство од чл.123 ст.1 в.в.со чл.19 од КЗ не постои пречка да истиот биде осуден за ова дело бидејќи поттикнувачот е кривично одговорен во границите на својата умисла, а извршителот е одговорен за сопствените дејствија кои несомнено укажуваат дека второобвинетиот наместо тешко телесно да го повреди оштетениот сторил кривично дело "Убиство" од чл.123 ст.1 од КЗ, кое останало во обид. Во секој случај произлегува дека првообвинетиот не постапил по нарачката на второобвинетиот туку истиот ја пречекорил од каде што произлегува дека првообвинетиот не сторил кривично дело "Убиство по нарачка" од чл.123 ст.2 т.5 од КЗ туку "Убиство" од чл.123 ст.1 в.в.со чл.19 од КЗ.

(Пресуда КЖ.бр.225/14 од 29.04.2014 година)

4. Повредено е правото на одбрана на обвинетиот со тоа што првостепениот суд не изготвил посебно решение за судење во отсуство на обвинетиот, во редовна постапка, со што не му дал право на жалба на тоа решение, или барем за таа одлука неговиот бранител не се изјаснил на записник за главен претерс дали ќе ја обжали оваа одлука на судот.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда, обвинетиот го огласил за виновен за кривично дело Тешка телесна повреда по чл 131 ст.1 од КЗ ки го осудил на казна затвор во траење од 3 месеци.

Под ставот II со пресудата обвинетиот го ослободил од обвинението да сторил кривично дело Тешка телесна повреда по чл.131 ст.1 од КЗ бидејќи не докажало дека обвинетиот го сторил делото за кое се обвинува.

Против првостепената пресуда жалба во навремен законски рок изјавил обвинетиот оштетен преку својот бранител со која пресудата ја напаѓа поради суштествена повреда на одредбите од кривичната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, поради повреда на КЗ и поради одлуката за кривичната санкција.

По повод жалбата изјавена од обвинетиот - приватен тужител преку својот бранител, и по службена должност, пресудата е укината и предметот вратен на првостепениот суд на повторно одлучување.

Овој суд, разгледувајќи ја првостепената пресуда и по службена должност во смисла на чл.367 (Службен весник на РМ бр.15/97,44/02,74/04,83/08 и 67/09) утврди дека е сторена суштествена повреда бидејќи главниот претрес спротивно на одредбите од ЗКП е

одржан во отсуство на обвинетиот, а во случај на задолжителна одбрана во смисла на чл.367 в.в. со чл.292 од ЗКП.

Во конкретниот случај од записникот за одржан главен претрес неспорно се утврдува дека предлогот на Основниот јавен обвинител за судење во отсуство на обвинетиот од страна на првостепениот суд со процесно решение е прифатен, бидејќи истиот е недостапен на државните органи на прогонот, а како особено важна причина судот сметал дека по протек на подолго време од денот на настанот и опасноста од паѓање во заборав како и заинтересираноста на оштетениот за имотно правното побарување, а воедно судот констатирал дека обвинетиот има свој бранител, кој бил присутен на претресот.

Меѓутоа првостепениот суд го повредил правото на одбрана на обвинетит со тоа што не изготвил посебно решение за судење во отсуство на обвинетиот со што не му дал право на жалба на тоа решение, или барем за таа одлука неговиот бранител да се изјаснил на записник за главен претрес дали ќе ја обжали оваа одлука на судот, бидејќи во чл.292 од ЗКП (Службен весник на РМ бр.15/97,44/02,74/04,83/08 и 67/09) е пропишано дека решение за судење во отсуство на обвинетиот донесува советот по предлог од тужителот. Жалбата не го задржува извршувањето на решението.

Од оваа законска одредба произлегува дека кога ќе се донесе решение за судење во отсуство, на обвинетиот му е дадено право да го обжали истото, а во конкретниот случај такво нешто не е сторено, видно од записникот за главен претрес.

(КЖ-191/15 на Апелационен суд Штип)

5. Сторена е суштествена повреда на постапката од чл.415 ст.2 од ЗКП со тоа што на предлог на одбраната првостепениот суд одбил да изведе предложени докази кои се однесуваат на одлуката на санкцијата, а од тие докази можеле да се утврдат околности предвидени во критериумите за одмерување на казната во Правилникот за начинот на одмерување на казната.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда, обвинетиот го огласил за виновен за сторено продолжено кривично дело “Одземање на моторно возило“ по чл 242 ст.1 в.в.со чл.45 од КЗ и му утврдил казна затвор во траење од 3 - три месеци, а за кривично дело “Тешка кражба“ од чл.236 ст.1 т.3 од КЗ, на обвинетиот судот му утврдил казна затвор во траење од 6 - шест месеци. Согласно чл.44 од КЗ спрема обвинетиот судот утврдил единствена казна затвор во траење од 8 месеци.

Против првостепената пресуда жалба во навремен законски рок изјавил обвинетиот преку својот бранител со која пресудата ја напаѓа поради суштествена повреда на одредбите од кривичната постапка и одлуката за кривичната санкција.Одлучувајќи по жалбата на обвинетиот Апелациониот суд со решение ја уважи и одлуката на првостепениот суд ја укина и врати на повторно разгледување и одлучување.

Имено по даденото признание за сторено кривично дело

првостепениот суд на предлог на одбраната одбил да изведе предложени докази кои се однесуваат на одлуката на санкцијата, а тие докази кој ги предложил бранителот се однесуваат на медицинската документација за здравствената состојба на обвинетиот, предлог за сослушување на матичниот лекар во однос на околностите за каков вид на здравствени услуги му се потребни за одржување на животот на обвинетиот во корелација со неговата болест како и распит на обвинетиот за побудите од кои го сторил кривичното дело. Со наведеното сторена е суштествена повреда на одредбите на постапката по чл.415 ст.2 од ЗКП од причина што во текот на главната расправа првостепениот суд неправилно ја применил одредбата од чл.381 ст.3 в.в.со чл.39 ст.2 од КЗ.

Со тоа што првостепениот суд одбил да се распита матичниот лекар на обвинетиот и распит на обвинетиот по однос на побудите од кој е сторено кривичното дело директно се повредени одредбите од чл.381 ст.3 в.в. со чл.39 ст.2 од КЗ.

Исто така со ваквата погрешна примена на наведените одредби од ЗКП и КЗ не е применет и Правилникот за начинот на одмерување на казни каде што во посебните правила за одмерување на казните односно критериумите за определувањето на нивото на кривично дело во чл.16 од Правилникот е наведено дека еден од критериумите е и побудата од кој е сторено делото што директно влијае за определување на нивото на кривично дело во кое што ќе се определи казната на обвинетиот. Исто така со тоа што не е дозволено да се распраша матичниот лекар на обвинетиот, судот не применувајќи го Правилникот за начинот на одмерување на казните не го утврдил и критериумот за определување на нивото на кривично дело од чл.20 на наведениот Правилник кој што предвидува да се оцени поранешниот живот на сторителот во кој што рамки е предвидено да се утврди дали има одредени болести на зависност бидејќи во списите на предметот постои записник за испитување на алкохолисаност со висок процент на алкохол во организмот на обвинетиот во време на сторување на делото, начинот на живот и личноста на сторителот односно утврдување на околности кои се однесуваат на личноста на конкретниот сторител и околности кои можат однапред да се предвидат во однос на неговата здравствена состојба и потребите од пружање на здравствен третман кои се важни при одмерување на видот на казната.

(КЖ-90/15 на Апелационен суд Штип)

6. Сторена е суштествена повреда на постапката од чл.427 ст.1 т.1 од ЗКП кога главната расправа е одржана во отсуство на бранител на обвинетиот кога од накнадно приложените докази со жалбата – медицинска документација се доведува во прашање пресметливоста на обвинетиот.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда обвинетиот го огласил за виновен за кривично дело Кражба по чл 235 ст.1 од КЗ и го осудил на казна затвор во траење од 3 месеци.

Против првостепената пресуда жалба во навремен законски рок изјавил обвинетиот преку својот бранител со која пресудата ја напаѓа поради погрешна примена на материјалното право и поради кривичната санкција.

Поради отсуство на суштествени повреди на одредбите од ЗКП, на кои овој суд внимава по службена должност во смисла на чл.427 од ЗКП (Службен весник на РМ бр.150/10 и 100/12) и при состојба на правилно утврдена фактичка состојба која е резултат на признание на вина во контекст на чл.381 ст.2 од ЗКП (Службен весник на РМ бр.150/10 и 100/12), првостепениот суд погрешно го применил материјалното право, т.е. КЗ, односно сторил повреда на чл.427 ст.1 т.1 од ЗКП (Службен весник на РМ бр.150/10 и 100/12) в.в. со чл.23 ст.1 т.5 од Правилникот за начинот на одмерувањето на казните.

Имено, обвинетиот во прилог на жалбата поднесува медицинска документација, од каде се утврдува дека кај истиот постои редуцирана општа животна состојба и изгубена способност за контрола на афектите, нагоните, како и способноста за воздржување од неконтролирани афективни празнења, поради одштетувањата врз расудувањето, истиот бил со забрана за управување на моторно возило поради епилептичните фуги (празнини при наплив од нагонските и афективни доживувања). Истиот боледува и се лекува од последиците од 12 дневна кома со заболување хроничен карактер и влијание врз свеста и расудувањето, при конфликтите и прекршувањата имал редуциран увид на свесноста поради епилепсијата и одштетувањата на мозокот.

Поради неговата ваква состојба истиот на главната расправа не бил самиот способен да ја изнесе медицинската документација, па во жалбата поднесена преку неговиот бранител ги наведуваат овие нови факти и докази, кое нешто е дозволиво согласно чл.413 од ЗКП (Службен весник на РМ бр.150/10 и 100/12) бидејќи во текот на главната расправа не го сфатил значењето на истите, а воедно на главната расправа се изјаснил дека нема да користи бранител во текот на постапката и ќе учествувал сам во изведувањето на доказите.

Поради горе изнесеното следувааше да се пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

(КЖ-169/15 Апелационен суд Штип)

7. Сторена е суштествена повреда на постапката од чл.415 ст.1 т.11 од ЗКП, кога првостепениот суд не дал причини за одлучувачките факти во однос на одмерувањето на казната односно нема дадени причини кои се предвидени во Правилникот за одмерување на казна.

Од образложението:

Основниот суд го огласил за виновен обвинетиот за кривично дело “Производство и дистрибуција на детска порнографија“ по чл 193-а ст.2 в.в.со чл.45 од КЗ за кое го осудил на казна затвор во траење од 7 (седум) години.

Против првостепената пресуда жалба во навремен законски рок изјавил обвинетиот преку својот бранител со која пресудата ја напаѓа

поради суштествена повреда на одредбите од кривичната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, поради повреда на КЗ и поради одлуката за кривичната санкција.

Првостепениот суд сторил суштествена повреда на постапката со тоа што не дал причини за одлучувачките факти во однос на одмерувањето на казната односно нема дадено причини кои се предвидени во Правилникот за одмерување на казни односно не определил ниво на кривичното дело, а да потоа образложи кои околности и како ги ценел па потоа да одмери во самото ниво висина на казна, а и за тоа да даде причини. Од наведеното и одлуката за висината на казната е неразбирлива од кои причини е донесена.

Поради горе изнесеното следувахе да се пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

(КЖ-525/15 Апелационен суд Штип)

8. Незавршената фаза од постапката за одобрување на поднесен обвинителен акт со кој заедно е поднесен и предлог за продолжување на притвор, не е причина да се укине притворот затоа што истекле роковите за притвор во истражна постапка.

Од образложението:

Основниот суд со обжаленото решение предлогот на Основното јавно обвинителство Струмица за продолжување на мерката притвор спрема обвинетиот го одбил, ја укинал мерката притвор против обвинетиот определена со решение на судијата на предходна постапка на Основен суд продолжено со решение на Кривичен совет при Основниот суд двапати за по 30 дена, продолжен со решение на Апелациониот суд Штип за уште 30 дена, за кривично дело „Полов напад врз дете кое не наполнило 14 години“ по чл.188 ст.1 од КЗ и одлучил обвинетиот да се пушти на слобода поради исполнување на условот од чл.173 ст.1 т.6 од ЗКП.

Против ваквото решение навремена жалба поднел Основниот јавен обвинител во која не наведува жалбени основи, но од содржината произлегува дека решението го напаѓа поради погрешно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на ЗКП, со предлог жалбата да се уважи, обжаленото решение да се укине и предметот врати на повторно одлучување.

Првостепениот суд имајќи во предвид дека во текот на истражната постапка спрема обвинетиот бил определен и продолжуван притвор во вкупно времетраење од 90 дена согласно чл.171 ст.1 и 2 од ЗКП и дека со оглед на тоа што по поднесување на обвинението Јавниот обвинител предлага продолжување на притворот до завршувањето на главната расправа, а во фаза кога обвинителниот акт не е правосилен и бил во фаза на оцена од страна на советот за оцена на обвинителниот акт и дека во оваа фаза не постоела законска можност притворот да се продолжи повеќе од строго законско пропишаното времетраење до правосилноста на обвинението, одлучил притворот да го укине согласно чл.173 ст.1 т.6 од ЗКП.

Во чл.322 ст.1 од ЗКП е предвидено дека ако во обвинителниот акт

е ставен предлог против осомничениот да се определи притвор или претходно определениот притвор да се продолжи или осомничениот да се пушти на слобода или да се определи некоја мерка за обезбедување присуство, за тоа одлучува советот од чл.25 ст.5 на овој закон веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа. Во ст.2 од истиот член е предвидено дека ако осомничениот се наоѓа во притвор, советот за оцена на обвинителниот акт по предлог на Јавниот обвинител во рок од 24 часа од денот на приемот на обвинителниот акт го упатува обвинителниот акт до советот од чл.25 ст.5 на овој закон, за да испита дали се уште постојат причините за притвор и да донесе решение за продолжување или укинување на притворот.

Според содржината оваа законска одредба, го регулира притворот по завршувањето на истражната постапка, по поднесувањето на обвинителен акт, во фаза кога советот за оцена на обвинителниот акт се уште не донел соодветна одлука за одобрување на обвинителниот акт. Останатите одредби од оваа глава предвидуваат соодветни рокови кои треба да истечат од доставувањето, приемот, поднесување на евентуален приговор против обвинителниот акт, закажување и одржување на седница или рочиште за оцена на обвинителниот акт, така што од приемот на обвинителниот акт во судот до негово конечно одобрување или одбивање би можело да помине подолг временски период, за кој период треба да се одлучи по однос на предлогот за определување или продолжување на притвор, а чл.322 од ЗКП определува дека за тоа одлучува советот од чл.25 ст.5 од ЗКП.

Овој суд имајќи ги во предвид списите од предметот по поднесениот обвинителен акт на ОЈО пред Основниот суд оцени дека предлогот за продолжување мерката притвор против обвинетиот согласно чл.65 ст.1 т.1 од ЗКП е основан.

Имено, со поднесениот обвинителен акт обвинетиот се товари за кривично дело „Полов напад врз дете кое не наполнило 14 години“ од чл.188 ст.1 од КЗ, за кое кривично дело е предвидена казна затвор од најмалку 12 години. Од списите од предметот се утврдува дека обвинетиот кога бил изведен пред судијата за претходна постапка и кога му била определена мерката притвор, при спроведувањето на оваа мерка обвинетиот се дал во бегство, па по спроведената полициска потрага бил пронајден и спроведен на издржување на мерката притвор. Овие околности, дека обвинетиот веќе еднаш се дал во бегство, како и запретената казна за кривичното дело што му се става на товар го оправдуваат стравот дека доколку обвинетиот биде пуштен да се брани од слобода, постои опасност истиот повторно да се даде во бегство, на кој начин ќе биде отежнато водењето на кривичната постапка против истиот.

(КСЖ-113/14 на Апелационен суд Штип)

9. Кога сведок одбива да даде исказ на главната расправа, недозволиво е да се прочита негов исказ даден пред Јавното обвинителство во истражна постапка.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда обвинетите ги огласил за виновни за кривично дело Лажно пријавување на кривично дело од чл.366 ст.3 од КЗ па обвинетите се казнуваат со парична казна од по 50 дневни глоби сметано за една дневна глоба од по 10 евра во противвредност од 61,50 денари или во вкупна противвредност од 30.750,00 денари кој да ја плати во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата во спротивно истата присилно ќе се изврши.

Против првостепената пресуда жалба во навремен законски рок изјавил обвинетите со која пресудата ја напаѓаат поради суштествена повреда на одредбите од кривичната постапка, погрешно утврдена фактичка состојба, и поради повреда на КЗ.

Во конкретниот случај, бидејќи сведокот одбивал да даде исказ на главната расправа, првостепениот суд не бил овластен да му ја прочита изјавата дадена во истражната постапка, туку истиот требало да постапи согласно чл.224 од ЗКП, каде предвидено е дека: ако сведокот дојде и без законска причина не сака да сведочи, иако е предупреден за последиците, може да се казни парично со казна определена во чл.88 ст.1 од КЗ, а ако и потоа одбие да сведочи, ќе се казни со парична казна определена исто така во чл.88 ст.1 од КЗ. Ако сведокот и по втората парична казна одбие да сведочи, а постапката се води пред судот, може да му се изрече казна затвор во траење до 30 дена.

Согласно пак со ст.2 од чл.388 од ЗКП, исказите на сведоците дадени во истражна постапка и изјавите собрани во рамките на дејствијата на одбраната во текот на истражната постапка, може да се користат при вкрстено испитување или при побивање на изнесените наводи, или во одговор на побивање, заради оцена на веродостојноста на исказите дадени на главната расправа.

Сторените повреди кои се од апсолутен карактер имаат придонес и за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, поради што не може да се испита и правилната примена на КЗ, од кои причини овој суд првостепената пресуда ја укина и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

(КЖ-10/15на Апелационен суд Штип)

10. Неиздржаниот дел од пресудата не е причина за невраќање на пасошот одземен со Одлука на судот како превентивна мерка за обезбедување присуство на обвинетиот на главната расправа.

Од образложението:

Основниот суд со обжаленото решение барањето на осудениот за враќање на патни исправи - пасош на негово име издаден од МВР СВР и пасош, го одбил како неосновано.

Против првостепеното решение жалба во навремен законски рок изјавил осудениот во која не наведува ниту еден законски основ по кој може да се побива првостепеното решение, наведува само жалбени причини и предлага жалбата да се уважи, бара патните исправи да му се вратат.

Во причините од решението, а со кое е одбиено барањето за

вработувањето на патните исправи на осудениот како неосновано првостепениот суд наведува дека на осудениот му остануваат за доиздржување на казната затвор период од уште два месеци и пет дена од вкупната изречена казна затвор од три месеци, па постоела реална опасност дека доколку на осудениот му бидат вратени патните исправи, истиот можел да ја напушти државата и со тоа да стане недостапен на државните органи за доиздржување на изречената казна затвор.

Меѓутоа вака дадените причини се противречни со законските одредби предвидени во ЗКП, а кои важат за мерките за обезбедување на присуство на обвинетиот и за успешно водење на кривичната постапка, односно со други превентивни мерки со кои се обезбедува присуство на обвинетиот, во конкретниот случај не соодветствуваат со законската одредба од чл.189 ст.3 од ЗКП (пречистен текст), каде предвидено е дека превентивните мерки ќе траат додека постои потреба, а најдолго до правосилноста на пресудата поради што првостепената пресуда беше укината.

(КСЖ-16/15 на Апелационен суд Штип)

11. Неподнесувањето приговор на пресуда донесена врз основа на поднесен казнен налог не е причина за да не се уважи барање за повторување на постапка.

Од образложението:

Основниот суд со обжаленото решение го отфрлил барањето поднесено од обвинетиот за повторување на кривичната постапка завршена со правосилна пресуда за издаден казнен налог на Основниот суд во која осудениот е огласен за виновен за кривично дело “Загрозување на безбедноста на сообраќајот” од чл.297 ст.1 од КЗ.

Од првостепеното решение останал незадоволен осудениот кој изјавил навремена жалба преку бранителот, со кое решението го побива поради суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка и погрешно утврдена фактичка состојба.

Конкретно, првостепениот суд во образложението на решението наведува дека осудениот имал законски рок од 8 дена од денот на приемот на пресудата да поднесе приговор против пресудата, а истиот не поднел приговор на пресудата, поради што пресудата станала правосилна па од тие причини и не биле исполнети законските претпоставки за повторување на кривичната постапка.

Вака даденото образложение од страна на првостепениот суд воопшто не соодветствува со одредбите за повторување на кривичната постапка, а кои се предвидени во глава XXVI - односно главата за вонредни правни лекови предвидена во ЗКП.

Имено, во чл.453 ст.1 од ЗКП (Службен весник на РМ бр.150/10 и 100/12), е пропишано дека: „Судот со решение ќе го отфрли барањето ако врз основа на самото барање и на списите од поранешната постапка утврди дека барањето го поднело неовластено лице или дека нема законски услови за повторување на кривичната постапка, или дека фактите и доказите врз кои се заснова барањето веќе биле изнесени во поранешното барање за повторување на постапката што е одбиено со

правосилно решение на судот, или дека фактите и доказите очигледно не се подобни врз основа на нив да се дозволи повторување или утврди дека станува збор за лажна исправа или лажен исказ на сведокот или вештакот, или дека подносителот на барањето не постапил според чл.452 ст.2 од ЗКП“ (Службен весник на РМ бр.150/10 и 100/12).

Причините наведени во обжаленото решение, поради кои првостепениот суд го отфрлил барањето на осудениот за повторување на кривичната постапка во смисла на тоа дека поради тоа што осудениот не поднел приговор против пресудата за издавање на казнен налог, па затоа и не биле исполнети законските претпоставки за повторување на кривичната постапка, не кореспондираат со претходно наведената одредба, бидејќи во истата одредба, а на која се повикува првостепениот суд, таков услов за отфрлање на барање за повторување на кривична постапка, не е предвиден. Затоа обжаленото решение е нејасно и нема причини за решавачките факти и како такво е неподобно за испитување и истото е укинато.

(КСЖ48/15 на Апелационен суд Штип)

12. Признанието на вина за сторено кривично дело може да се отповика до завршување на главната расправа.

Од образложението:

Основниот суд со обжалената пресуда, обвинетите ги огласил за виновни како соизвршители за едно кривично дело “Тешка кражба“ од чл.236 ст.1 т.1 в.в.со чл.22 од КЗ за кое ги огласил и тоа: првообвинетиот на казна затвор во траење од 2 години и 3 месеци, а второобвинетиот на казна затвор во траење од една година.

Од првостепената пресуда останале незадоволни обвинетите и во навремен законски рок изјавиле жалби преку бранителите со која пресудата ја побиваат поради суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка, погрешно утврдена фактичка состојба, повреда на Кривичниот законик и поради одлуката за кривичната санкција. Одлучувајќи по жалбите на обвинетите Апелациониот суд со решение ги уважи и одлуката на првостепениот суд ја укина и врати на повторно разгледување и одлучување

Првостепениот суд во конкретниот случај сторил суштествена повреда и на одредбите од чл.415 ст.1, т.8 од ЗКП, а на која повреда овој суд внимава по службена должност, а која повреда овој суд ја гледа во тоа што пресудата се заснова на доказ врз основа на кој според одредбите на ЗКП не може да се заснова пресудата.

Од увидот во списите по предметот се утврдува дека второобвинетиот даденото признание на вина во текот на постапката го отповикал, и на таквото отповикано признание на вина не може да биде заснована пресудата. Во одредбите од ЗКП нема одредба со која се забранува отповикување признание на вина, па при една ваква состојба на работите, првостепениот суд погрешно постапил кога отповиканото признание на вина на второобвинетиот не го прифатил, со образложение дека ваквото отповикување на признанието на вина остава впечаток дека е несериозно и неодговорно.

Даденото образложение од страна на првостепениот суд, во смисла на тоа дека отповикувањето на признанието на вина е несериозно и неодговорно, па и затоа не требало да се прифати, овој суд цени дека е правно неиздржано, бидејќи како што е веќе погоре наведено во одредбите од ЗКП нема изричната забрана за отповикување признание на вина. До ваков заклучок се доаѓа оттаму што во одредбите од чл.488 ст.4 од ЗКП е предвидено дека: Судијата на претходната постапка ги поучува јавниот обвинител и осомничениот и неговиот бранител дека имаат право до донесувањето на одлуката да се откажат од предлог - спогодбата. Бидејќи во ЗКП нема одредби со кои е забрането да се отповика признанието на вина на главната расправа, а од друга страна ако се има во предвид претходно - наведената одредба, по аналогија на нештата, во конкретниот случај не е забрането обвинетиот да ја отповика изјавата за признание на вина на главната расправа.

(КЖ-547/15 на Апелационен суд Штип)